

ἦσαν καταχωμένοι εἰς τὸ βορβορώδες ἔδαφος. Τὰ κατάκλειστα ὑάλια τῶν μικρῶν καὶ ἐλσεινῶν παραθύρων οἶονε διετάττον τὸν διαβάτην ἢ ἀπομακρυνθῆ ἐκείθεν.

Ἐστὴν πρὸ οἰκίας, ἧς ἡ ὄψις ἦτο ἔτι μᾶλλον ἀπαίσια ἢ ἡ τῶν ἄλλων. Τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς οἰκίας ἦτο ὅλος κατακεχωσμένον, τὰ δὲ παραθύρα εἶχον καταστήσει εἰς ἴσην πρὸς τὸ ἔδαφος ἐπιφανείας γραμμῆν. Κιτρινωπὰ χόρτα ἀνερπίζοντα εἰσῆρχοντο ἐντὸς τῆς οἰκίας διὰ τῶν ὀπῶν τῶν ὑάλων. Ἡ στέγη ἦτο κατατρυπημένη. Τὸ ὅλον τοῦ ἐγκαταλελειμένου οἰκίσκου εἶχε τι τὸ χροερὸν, λέγω, καὶ ἀπαίσιον.

Ὁ οἰκίσκος ἀναντιρρήτως θὰ ἔχη, ἐσκέφθην, ἱστορίαν. Περετῆρησα κύκλῳ. Οὐδεὶς διαβάτης ἐφαίνετο, οὔτε ἐγνωρίζα τινα ἐν τῇ συνοικίᾳ ἐκείνῃ οὐδὲ ἤξευρα ποῦ εὐρισκόμην. Ἐν τῷ ἔμελλον κατ' ἀνάγκην ἢ ἀπέλθω χωρὶς νὰ κορέσω τὴν περιέργειάν μου, εἶδον αἰφνης γραίαν, ἐρχομένην ἵνα ἀντλήσῃ ὕδωρ. Τὴν ἠρώτησα καὶ μοι ἀπήντησε τὰ ἑξῆς.

Ἀνῆκέ ποτε ὁ οἰκίσκος εἰς χήραν, ἣτις εἶχεν ἕνα υἱόν. Εἶχεν αὕτη ἐνοικιάσῃ ἐν ἐκ τῶν πενιερῶν δωματίων εἰς τινα ὑπάλληλον, ἐξ ἐκείνων, οὗς ἀνωτέρω περιεγράψαμεν. Τριάκοντα ἔτη κατώκησεν ἐκεῖ ὁ ὑπάλληλος, ὅστις κατ' ἀρχὰς μὲν λάμβανε μισθὸν εὐτελέστατον, ἔπειτα δὲ κατήντησε νὰ μισθοδοτῆται λίαν ἐπαρκῶς Ἄλλ' ὁ υἱὸς του δὲν εἶχεν ἀλλάξει. Ἐθησαύριζε πάντοτε. Ἐξῆς τῆς μονήρης καὶ ἔρημος, δὲν εἶχεν οὔτε συγγεγεῖς, οὔτε φίλους καὶ ὅτε ἀκόμη ἐγήρασε καὶ ἐγενεῖν ἀσθενὲς τὸ σῶμά του δὲν μετέβαλε διαίτην. Ἡῦξανε ἡ φιλαργυρία του ὅσον καὶ ἡ πενιουσία του. Τὸ γραφεῖόν του ἦτο τὸ πᾶν δι' αὐτόν. Ἐσύχναζεν εἰς αὐτὸ καὶ ἀσθενῆς ὅτε ἦτο καὶ γέρον. Ὁ υἱὸς τῆς χήρας ἀπ' ἐναντίας τοῦ ἀσπυροῦ καὶ σπάταλος. Μεθύων ἐσπέραν τινα ἐμολόγησεν εἰς τὴν μητέρα του ὅτι εἶχε δαπανήσει πᾶσάν του τὴν περιουσίαν καὶ ὅτι εὐρίσκειτο κατὰ χρεως.

— Τί θὰ γείνωμεν λοιπόν, τῷ ἀπήντησεν ἡ μητέρα, καὶ ἐγὼ δὲν ἔχω χρήματα.

— Ἐχεις αὐτὸν τὸν οἰκίσκον.

— Ὁ οἰκίσκος δὲν ἀξίζει τίποτε, ὁ δὲ ἐνοικιστὴς μας μᾶς πληρώνει εὐτελέστατον ἐνοίκιον ἤξεύρεις πόσον εἶνε φιλάργυρος!

— Θὰ ἔχη χρήματα αὐτὸς, προσέθηκεν ὁ υἱός. Ἡ μήτηρ τὸν ἐκύτταξε.

— Καὶ, ἀλλὰ δὲν μᾶς δίδει, ἀπήντησε.

— Βέβαια, δὲν μᾶς δίδει.

Τὰ βλέμματά των συννητήθησαν καὶ πάλιν ἐσυνενοήθησαν. . . Δὲν εἶχε κανένα εἰς τὸν ὄψον ὁ ὑπάλληλος, ἦτο γέρον καὶ ἀσθενῆς, πρῶστάμενός του περιέμενον τὸν θάνατόν του. Ἰατρίαν νὰ ζῆ;

Οἱ δύο κακοῦργοι ἀνέβησαν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ὑπάλληλου.

Ἄμα εἶδεν οὗτος τοὺς σπινθηρίζοντας ὀφθαλμούς των ἐνόησε τὸν σκοπὸν των. Δὲν ἀντέταξεν οὐδεμίαν ἀντίστασιν. Τὰ μόνα ὄντα ἐπὶ γῆς, ἄτινα εἶχε γνωρίζει καὶ ἴσως ἀγαπήσει, ἤρχοντο ἐν τὸν φονεύσει. Τὸ θῦμα ὑπετάγη.

Τὸ ἐγκλημα ἐτελέσθη, τὸ πτώμα τὸ ἔρριψαν οἱ φονεῖς ἀπὸ τοῦ παραθύρου. Ἐπειτα ἤρχισαν παντοῦ ἢ ἀναζητῶσιν. Δὲν εὔρον τίποτε, ἀπολύτως παρὰ μόνον ῥακώδη ἐπενδύτην καὶ κονδύλια καὶ εἰκονίσματα τῆς Παναγίας καὶ ἄλλων ἁγίων, πρὸ τῶν ὁποίων ἐκάπνιζε χονδροειδῆς κανδύλια.

Κατὰ τύχην πυρκαϊὰ ἤναψεν ἐκεῖ που πλησίον. Ἐτρεξάν δαδοφοροῦντες οἱ πυροσβέσται καὶ διερχόμενοι διέκρινον τὸ πτώμα κείμενον ἐν τῷ βορβόρῳ. Τὸ πρᾶγμα ἐγνωστοποιήθη εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ἐστάλησαν οἱ ἀρμόδιοι ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, οἵτινες εἰσελθόντες διὰ τῆς βίας εἰς τὸν οἰκίσκον εὔρον τὴν χήραν καὶ τὸν υἱόν της καταγινομένους εἰς τὸ νὰ ξεπλύνωσι τὸ αἷμα ἀπὸ τὸ πᾶτωμα.

Ἡ ἀνάκρισις ἀνεκάλυψε μετὰ τὸ ἐπενδύτου καὶ τοῦ ὑποκαμίσου τοῦ νεκροῦ ζώνην, εἰς ἣν ἦσαν προσεραμμέναι εἴκοσι χιλιάδες ρουβλίων καὶ μία διαθήκη, ἣτις ἔλεγε τάδε:

— «Ἐπειδὴ δὲν ἔχω κανένα εἰς τὸν κόσμον, πρὸς ὃν ἢ ἀφήσω τὸ προῖόν τῆς οἰκονομίας μου, ἀφίνω τὴν περιουσίαν μου εἰς τὰ μᾶνα πρόσωπα, ἄτινα ἐπὶ γῆς μὲ ἠγάπησάν, τοὺς ἰδιοκτήτας τῆς οἰκίας, ἐν ἣ κατοικῶ. Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς εὐλογήσῃ ὡς ἐγὼ τοὺς εὐλογῶ».

Πρίγγιψ JOSEPH LUBOMIRSKI.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ ὄθεν παράγεται ἡ λέξις ἄσπρον.

Ἄσπρα ὀνόμασθησαν κατὰ πρῶτον τὰ ὑπὸ τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Τραπεζούντος κοπέντα ἀργυρὰ νομίσματα, ἄτινα ὡς ἐκ τῆς δεσποζούσης δυναστείας τῶν Κομνηνῶν ἐπεκλήθησαν καὶ Ἄσπρα κομνηνάτα. Ἀκολούθως ἡ ὀνομασία αὐτῆ μετέβη εἰς τε τὰ Βυζαντινὰ καὶ τὰ Τουρκικὰ νομίσματα.

Πόθεν παράγεται ἡ λέξις ἄσπρον; Τινὲς τῶν ἐτυμολόγων παρήγαγον αὐτὴν ἐκ τῆς λατινικῆς *asper*, ὑπερ σημαίνει τὸν τραχύν· ἀλλ' εὐκόλον νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει κατὰ νόημα συγγένεια μετὰ τὸ Βυζαντινοῦ νομίσματος, λείου κατὰ τὴν τέχνην, καὶ τοῦ τραχέος λατινικοῦ. Ὁ κ. Friedländer ἐνεβάτευσε κάλλιον τῶν ἡμετέρων εἰς τὴν ἐτυμολογίαν, συγγενεύσας τὸ ἄσπρον νόμισμα πρὸς τὸ ἄσπρον χρῶμα, καὶ τὴν ἐξηγήσιν δικαιολογήσας διὰ τοῦ ὀρθοῦ ἐπιχειρήματος καὶ τῆς οὐχ ἦττον ὀρθῆς παρατηρήσεως, ὅτι οὕτως οἱ Βυζαντινοὶ ὀνόμασαν τὸ νόμισμα αὐτῶν ἐκ τοῦ ἀρ-

γύρου ἐξ οὗ κατεσκευάζετο, διότι ὁ ἄργυρος προφανῶς εἶναι λευκός, ἢ κατὰ τὴν Βυζαντινὴν καὶ τὴν νεωτάτην ἡμῶν συνήθειαν ἄσπρος. Τὸν αὐτὸν τρόπον μεταχειρισθέντες οἱ πρόγονοί μας, ὠνόμασαν τὰ χρήματὰ ἐν γένει ἀργύρια, παρὰ τὸ ἄργυρος καὶ τὸ ἀργός, τουτέστι λευκός· οἱ δὲ Γερμανοὶ τοῦ Μεσαιῶνος ἐκάλεσαν album μικρόν τι νόμισμα ἀργυροῦν. Εἰς τὰς Βυζαντινάς αὐτοῦ Μελέτας ὁ Ζαμπέλιος συμφωνεῖ μετὰ τοῦ Κοραῖ ἔτυμολογήσας τὴν λέξιν ἄσπρος ἐκ τοῦ ἄσπιλος, τουτέστι καθαρὸς, στιλπνός, καθ' ὁμοίωσιν τοῦ λατινικοῦ candidus.¹

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Τοῦ Δημιουργοῦ ἡ δόξα καὶ ἡ παντοδυναμία ἐν τε τῷ ἐξωτερικῷ καὶ τῷ ἐμφύχῳ κόσμῳ ἀποκαλύπτεται οὐ μόνον ἐν τισι τῶν πλασμάτων, ἀλλ' ἐν ἀπάσῃ τῇ φύσει τῶν ὄντων. Τοῦ Δημιουργοῦ πάλιν ἡ δόξα καὶ ἡ παντοδυναμία ἐν τῇ κορωνίδι τῆς πλάσεως φαίνεται οὐ μόνον ἐν τούτῳ ἢ ἐκείνῳ, ἀλλ' ἐν ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις· ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν ἡμεῖς ὀφθαλμούς, δι' ὧν νὰ τὴν ἀνακαλύψωμεν. . . Ἡ καλλονὴ δὲν εἶναι μόνον ὑποκείμενον κέρδους ὕλικου, ἀλλὰ καὶ σκοπὸς τῆς τῶν ἀνθρώπων παιδείας καὶ ἀγωγῆς. Μικροὶ καὶ μεγάλοι, νέοι καὶ γέροντες, ἐφ' ὅσον διατρίβωμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, παιδευόμεθα καὶ διδασκόμεθα· πανταχοῦ δὲ ζητοῦμεν νὰ συνδυάσωμεν τὸ καλὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου. Τὰ ἔργα τῆς πλάσεως ἀπὸ τῶν μεγίστων ἕως τῶν ἀφανεστάτων βρῖθουσι καλλονῆς μυστηριώδους. Λάβετε ἐν ὄψει τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον· οὐχὶ πάντα ὑπάρχουσιν ὠραῖα καθ' ἡμᾶς· ὁ γραφεὺς ὄμοι· καὶ ὁ γλύπτῃς, ὀξυδερκέστερα ἔχοντες τῶν ἡμετέρων ὄμματα, διακρίνουσιν ἀμύθητον ἐνίοτε καλλονὴν ὅπου ἡμεῖς βλέπομεν ἀμορφίαν. Τοιοῦτοι γραφεῖς καὶ καλλιτέχναι ὑπῆρξαν διὰ παντὸς τοῦ βίου οἱ Ἕλληνες, οἱ τὴν καλλονὴν ἐν παντὶ πράγματι ἐπιδιώκοντες καθ' ὅλας τὰς φάσεις τοῦ ὕλικου, τοῦ διανοητικοῦ, τοῦ ἠθικοῦ, τοῦ κοινωνικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ βίου των. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀπὸ διεχιλίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν εἶναι ἀπαράμιλλοι διδάσκαλοι ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Ὅ,τι κάλλιστον, ὅ,τι ὑψιστον, ὅ,τι ἐπαγωγότατον προῆλθεν ἐκ τῆς θρυμμοῦ ἐκείνου λαοῦ. Οἰονδήποτε ἔργον προῆλθεν ἐξ ἑλληνικῆς χειρὸς, εἶναι ὠραῖον, εἶναι ἀπαράμιλλον. Νοῶ δὲ οὐχὶ μόνον τὰ ἀνάγλυφα καὶ ἐγγλυφα τῶν καλλιτεχνῶν, ἀλλὰ κοινὰ πράγματα ὑπὸ κοινῶν ἀνθρώπων καὶ ἰδιωτῶν ἐξεργασμένα. Ἐφ' ἐκάστου τούτων, κατὰ διάφορον βεβαίως βαθμὸν, ἐπετέθη σφραγίς καλλονῆς, μαρτυροῦσα ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐφιλοτιμήθησαν τὰ πάντα νὰ ἐξεργασθῶσιν ὑπὸ τύπου καλοῦ, διότι ἡ καλλιτεχνική

1. Π. Αἰάμπος

ἢ ἱκανότης καὶ ἡ ἐξοχος φιλακαλίᾳ μετεδίδετο ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ἀπετέλει μερίδα τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτῶν οὐσίας, ἀπεκαλύπτετο ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ καὶ διετρανοῦτο ἐν πάσῃ αὐτῶν πράξει καὶ ἐνεργείᾳ. (Γλάδστω).

Ἡ μετάφρασις τῶν ἐπομένων ἐπιγραμμάτων ἀπεστάλη ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν ὑπὸ σεβάστου καὶ διακρινένου λογίου, μὴ ἐπιθυμοῦντος νὰ γνωσθῇ τὸ ὄνομα τοῦ.

Σ. τ. Δ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

Ἐκ τῶν τοῦ Gotha.

TO AMATAN TON OXALON.

Λέγε, δὲν πρᾶττομεν ἄρισ'; ἀπάτη δὲν πρέπ' εἰς τὸν ὄχλον;
πόσον ἀγροτικός, ἰδὲ, εἶναι καὶ ἄγριος πρὸς.—
Ἄγριοι ναὶ καὶ ἄγροτικοὶ εἶν' ὅσοι χονδρὰ ἀπατῶνται·
γίνετε εἰλικρινεῖς, καὶ ἀνθρωπίζετε' αὐτόν.

ΦΥΣΙΟΣ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ.

Ψεύδους ἐγὼ ὠφελίμου προκρίνω ἀλήθειαν μᾶλλον·
κ' ἔστω αὐτὴ θλαστέρα· δὲν τὴν φοβοῦμαι ποσῶς.
Πάλιν τὸν πόνον αὐτῇ καὶ τὴν βλάβην καλῶς ἰατροῦσι
μόνη, ἂν βλάβῃ ποτὲ τύχη νὰ κάμ' εἰς ἡμᾶς.

Ἐκ τῶν τοῦ Schiller.

Εἰς τοὺς προσηυτοποιοῦς.

Ἐξω τῆς γῆς νὰ σταθῶ ὀλιγώτατον δότε μοι τόπον,
εἶπεν ὁ θετός ἀνὴρ. κ' εὐκόλα ἐγὼ τὴν κινῶ.
Ἐξω τοῦ νοῦ μου κ' ἐμὲ νὰ ἐκθῶ στιγμὴν μίαν ἀφῆτε,
καὶ κατὰ πάντα εἰς σᾶς ἀφοσιοῦμαι εὐθὺς.

Εἰς τὰ ἀστρονομικὰ βιβλία.

Ὡ οὐρανὲ, πόσον ἄμετρος, ἄπειρος, ὑψιστος εἶσαι!
πλὴν μικρολόγων ὁ νοῦς ἔσυρε κάτω καὶ σέ.

ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ.

Ὅταν ἰδῶ εὐτυχῆ, λησμονῶ τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου·
πλὴν μοὶ παρίσταντ' ἐμπρός, ἅμα ἰδῶ δυστυχῆ.

ΒΡΕΦΟΣ ΕΝ ΚΟΙΤῒ.

Εὐδαίμων βρέφος! ἀκόμ' ἢ κοιτίς σου σ' εἶν' ἄμετρος χῶ·
Γίνε ἀνὴρ, καὶ στενὸν θαύρη; τὸ ἄπειρον πᾶν. [ροσ.]

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΕΚΒΑΣΙΣ.

Νέος ἐκπλέ' εἰς τὸν πόντον θαρῶν μὲ μυρία ἰστία,
μόλις δ' εἰς λέμβον σωθεὶς γέρων λιμένα ζητεῖ.

Εἰς στιχομύθον.

Στίχον διότι κατώρθωσα; ἔνα εἰς γλωσσάν ἐτόιμην,
ἥ τις ποιᾷ ὑπὲρ σοῦ, εἶσαι, θαρῶς, ποιητής;

ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΗΣΕΩΣ ΔΙΪΦΟΡΑ.

Θέλεις, ὦ φίλε, τῆς ὄντως σοφίας τὰ ὕψη νὰ φάσης;
τόλμα· ἢ φρόνησις δὲ ἄς χαχλανιέτ' ἐπὶ σοί.
Εἶναι ἀμβλύψυχή αὐτῇ, καὶ τὴν τῶρα σε φύγουσαν ὄχθη·
βλέπει, ἀλλ' ὄχι καὶ ποῦ θέλεις ἀράξει ποτέ.

Ἐκ τῶν τοῦ Λουδοβίκου Βαυαρίας.

Εἰς τὸ ἐν Ρώμῃ παλατιῶν τῶν Καίσαρων.

Ἐμελλεῖς ἄρ' αἰωνίως ληστών κατοικεῖς νὰ μένη;
ὅπου οἱ Καίσαρες πρὶν, τᾶρα οἱ γόπες οἰκοῦν!

Τὸ ἀσιθαστάτουτον.

Τί το θαυμάζεις τὸ ἀνθισμ' ἀνθῶν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πάγου;
Ἰδὲ, ἢ Ῥώμη ἀνθεῖ, οὗτ' ἀπ' αἰῶνος νεκρά.